

Експертний висновок
відповідальної комісії – постійної комісії Криворізької міської ради з питань
планування бюджету, економіки та регуляторної політики щодо регуляторного
впливу проєкту регуляторного акта – рішення Криворізької міської ради «Про
затвердження Правил торгівлі на ринках м. Кривого Рогу» та аналізу його
регуляторного впливу

Відповідальна комісія – постійна комісія Криворізької міської ради з питань планування бюджету, економіки та регуляторної політики (надалі – постійна комісія), керуючись статтею 24 Регламенту Криворізької міської ради, затвердженого рішенням міської ради від 17.12.2020 №1, статтями 4, 8, 34 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», розглянула проєкт рішення Криворізької міської ради «Про затвердження Правил торгівлі на ринках м. Кривого Рогу» та аналіз його регуляторного впливу і встановила наступне.

План діяльності міської ради з питань підготовки проєктів регуляторних актів на 2025 рік, затверджений рішенням міської ради від 29.11.2024 №3234, про що повідомлено членів територіальної громади 03.12.2024 через міську газету «Червоний гірник» та офіційний вебсайт Криворізької міської ради та її виконавчого комітету.

Відповідальним за розробку регуляторного акта та аналізу його регуляторного впливу є управління розвитку підприємництва виконкому Криворізької міської ради.

Проєкт рішення підготовлено ураховуючи зміни в чинному законодавстві України; з метою подальшого впорядкування торгівлі на ринках міста; відповідно до Правил торгівлі на ринках, затвердженими спільним Наказом Міністерств економіки та з питань європейської інтеграції України, внутрішніх справ України, Державної податкової адміністрації України, Державного комітету стандартизації, метрології та сертифікації України від 26 лютого 2002 року №57/188/84/105, зі змінами, Гігієнічних вимог до агропродовольчих ринків, затверджених Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 19 квітня 2024 року №1279; керуючись Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», «Про захист прав споживачів», пропозиції щодо удосконалення проєкту регуляторного акта – рішення міської ради «Про затвердження Правил торгівлі на ринках м. Кривого Рогу» надані листами Державної регуляторної служби України від 04.03.2025 №1000/20-25, 03.06.2025 №2404/20-25, Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 19.02.2025 №54-02/708е, 16.05.2025 №54-02/2108е.

Аналіз регуляторного впливу підготовлено з урахуванням вимог Постанови Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 №1151 «Про внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 №308».

1. Відповідність проєкту регуляторного акта принципам державної
регуляторної політики, встановленим статтею 4 Закону України
«Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»

Проаналізувавши проєкт регуляторного акта – рішення Криворізької міської ради «Про затвердження Правил торгівлі на ринках м. Кривого Рогу», комісія відзначає, що при його підготовці враховано вимоги законодавства у тому числі з регуляторної політики. Проєкт відповідає принципам регуляторної політики, встановленим ст. 4 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Ситуація яка вплинула на необхідність його розробки, свідчить про необхідність регулювання господарських відносин.

На підставі змін, що відбулися в чинному законодавстві України, а саме: набуття чинності Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 19 квітня 2024 року №1279 «Про затвердження Гігієнічних вимог для агропродовольчих ринків», з

метою приведення чинних Правил торгівлі на ринках м. Кривого Рогу, затверджених рішенням міської ради від 27.04.2011 №327, зі змінами, у відповідність до норм законодавства, задля вирішення питань діяльності ринків усіх форм власності, здійснення контролю за роботою ринків і діяльністю, що провадять на них суб'єкти господарювання, необхідно затвердити нові Правила торгівлі на ринках м. Кривого Рогу. Аналіз підготовлено з урахуванням рекомендацій Державної регуляторної служби України (листи від 04.03.2025 №1000/20-25, 03.06.2025 №2404/20-25).

Проблема, яку передбачається розв'язати з ухваленням Правил, полягає в проведенні подальших заходів щодо впорядкування торгівлі на ринках м. Кривого Рогу, створення належних умов для її здійснення та обслуговування покупців, захисту прав споживачів, соціального захисту продавців.

Правила розповсюджуються на органи місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання, які організовують ринкову торгівлю, суб'єктів господарювання, що здійснюють реалізацію товарів на ринку, громадян – відвідувачів ринків. На сьогодні в місті Кривому Розі здійснюють діяльність 20 суб'єктів господарювання, які організовують ринкову торгівлю, і 649 суб'єктів господарювання, які реалізують продовольчі та непродовольчі товари (за інформацією, наданою керівниками ринків).

Ураховуючи, вищевикладене вказане питання потребує врегулювання на місцевому рівні з ухваленням рішення міської ради «Про затвердження Правил торгівлі на ринках м. Кривого Рогу».

Основні групи, на які проблема справляє вплив:

<i>Групи (підгрупи)</i>	<i>Так</i>	<i>Ні</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Громадяни – відвідувачі ринків	Отримання повноцінних якісних своєчасних послуг, забезпечення вимог санітарного законодавства, підвищення культури обслуговування покупців, забезпечення належної якості й безпеки продукції, що реалізується на ринках, стабілізація продовольчої та цінової ситуації, захист прав споживачів. Відповідно до п.8 Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої Постановою №308 (надалі – Методика проведення аналізу впливу регуляторного акта), витрати громадян, пов'язані з упровадженням регуляторного акта не розраховуються. Ухвалення нових Правил зумовлено не тільки змінами в чинному законодавстві, але й відбувається для покращення розуміння документа, оскільки в чинне рішення неодноразово вносилися зміни, а на державному рівні це питання регулюється декількома законодавчими актами, що передбачають діяльність у сфері ринкової торгівлі	-

Держава (органи місцевого самоврядування)	Упорядкування ринкових відносин, контроль за організацією роботи ринків, створення необхідних умов для продажу сільгосппродукції безпосередньо її виробниками (підтримка товаровиробників), посилення контролю за якістю і безпекою товарів, що реалізуються на ринках. Виконання ст. 26 Закону України «Про місцеве самоврядування»	-
Ринок як суб'єкт господарювання; суб'єкти господарювання, що здійснюють торгівлю на ринках м. Кривого Рогу, у тому числі суб'єкти малого підприємництва	Стабільна робота, можливість подальшого розвитку підприємницької діяльності, застосування рівних умов для ведення бізнесу всіма суб'єктами господарювання та громадянами на засадах дотримання вимог чинного законодавства	-

Відповідно до п. 44 ст. 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» установлення правил торгівлі на ринках належить виключно до компетенції сільських, селищних та міських рад.

Правила торгівлі на ринках, затверджені Наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерства внутрішніх справ України, Державної податкової адміністрації України, Державного комітету стандартизації, метрології та сертифікації України від 26 лютого 2002 року №57/188/84/105, зі змінами, (надалі – Наказ), передбачають рекомендації для затвердження Правил торгівлі на ринках органами місцевого самоврядування.

Пунктом 2 Наказу визначено, що органи місцевого самоврядування можуть установлювати правила торгівлі на ринках з урахуванням зазначених Правил. Проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів, оскільки вони не забезпечать створення рівних конкретних вимог, належного рівня правового регулювання, контролю та дотримання єдиних вимог у сфері організації і здійснення торгівлі.

Проблема не може бути розв'язана за допомогою діючого регуляторного акта, оскільки його положення не враховують зміни в законодавстві, не повною мірою відповідають сучасним умовам організації торгівлі та забезпечують ефективне регулювання відносин між адміністрацією ринку, суб'єктами господарювання та споживачами.

II. Цілі державного регулювання

Проект рішення міської ради спрямований на розв'язання проблеми, визначеної в попередньому розділі аналізу регуляторного впливу. Цілями його ухвалення є:

- приведення Правил у відповідність до вимог чинного законодавства;
- урегулювання правових відносин між органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання, які займаються організацією ринкової торгівлі в місті або здійснюють торгівлю на ринках, і споживачами;
- забезпечення належних умов для здійснення торгівлі та обслуговування покупців на ринках;
- захист прав споживачів;
- контроль за організацією роботи ринків;
- створення необхідних умов для продажу сільськогосподарської продукції безпосередньо її виробниками;
- проведення ефективного контролю за якістю та безпекою товарів, що реалізуються на ринках.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Таблиця 1

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Залишення чинних Правил без змін	Альтернатива не є прийнятною тому, що чинний регуляторний акт не повною мірою відповідає нормам законодавства, урахує нормативно-правові акти, зі змінами, що регламентують діяльність ринків та суб'єктів господарювання. Отже, якщо Правила залишаться без змін, визначені цілі не будуть досягнуті
Альтернатива 2 Скасування чинного регуляторного акта	Зазначений спосіб не може бути прийнятим, оскільки не буде визначено механізм роботи ринків, не здійснюватиметься належний контроль за організацією їх роботи, якістю та безпечністю товарів, що реалізуються на ринках. Така ситуація матиме негативні наслідки як для органів місцевого самоврядування, так і для мешканців міста, може призвести до збільшення порушень законодавства у сфері організації та функціонування ринків, конкурентного законодавства, законодавства з питань захисту прав споживачів. Негативні наслідки можуть настати й для суб'єктів господарювання у зв'язку з неврегульованістю правових відносин з адміністрацією ринків, органами державного нагляду (контролю), неузгодженістю із законодавчими актами
Альтернатива 3 Досягнення визначених цілей регуляторного акта за допомогою іншого органу	Не є можливою. Оскільки право встановлювати та визначати Правила торгівлі на ринках на території міста відповідно до чинного законодавства належить міській раді, що встановлює їх шляхом ухвалення відповідного рішення (п. 44 ст. 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»)
Альтернатива 4 Ухвалення запропонованого регуляторного акта	Ухвалення запропонованих Правил є найбільш прийнятним і ефективним, дозволить досягти мети регулювання та визначить основні організаційні засади діяльності ринків міста, відповідає потребам у розв'язанні проблем діяльності ринків. Розрахунок витрат наведено в додатку до аналізу регуляторного впливу проєкту регуляторного акта – рішення міської ради – ТЕСТІ малого підприємництва (надалі – М-Тест) розділі III «Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання»
Альтернатива 5 Унесення змін до діючого регуляторного акта	Альтернатива не є прийнятною, оскільки це шоста зміна, що не вирішує всіх неузгодженостей у законодавстві, ускладнює розуміння рішення міської ради з численними змінами

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Відповідно до пункту 1 розділу III Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта обираємо для проведення оцінки вибраних альтернативних способів досягнення цілей не менше двох альтернатив та стисло їх описуємо.

Оцінка впливу на сферу інтересів органів місцевого самоврядування

Таблиця 2

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
1	2	3
Альтернатива 1 Залишення чинних Правил без змін	Відсутні	Невиконання Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» може мати суттєві наслідки для

1	2	3
		громад та держави (органи місцевого самоврядування). Це може призвести до порушення прав громадян, не-ефективного управління, корупції, та підриву довіри до органів місцевого самоврядування. Відповідальність за невиконання Закону може бути як адміністративною, так і кримінальною, залежно від характеру порушення, оскільки встановлення правил торгівлі на ринках належить виключено до компетенції сільських, селищних та міських рад (ст. 26 п. 44 Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»). Витрати на реалізацію чинних Правил не передбачають створення нового органу, фінансування відбувається в межах бюджетних асигнувань
Альтернатива 2 Скасування чинного регуляторного акта	Відсутні	Відсутність Правил не сприятиме отриманню повноцінних якісних своєчасних послуг, якості й безпеці продукції, що реалізується на ринках. Відсутність установлених Правил для фізичних, юридичних осіб-підприємців, продавців несе загрозу накладання штрафів від органів державного нагляду (контролю) у зв'язку з порушенням законодавства у сфері організації та функціонування ринків. Це матиме негативний вплив на діяльність органів місцевого самоврядування, оскільки призведе до втрати нормативного регулювання у сфері організації та впорядкування ринкової торгівлі; унеможливить ефективний контроль та створить передумови для зростання порушень у сфері підприємницької діяльності (функціонування осередків стихійної торгівлі, порушення гігієнічних вимог, недотримання режиму роботи), втрати бюджету Криворізької міської територіальної громади. Відсутність чіткого регулювання може спричинити непорозуміння між продавцями, покупцями та органами місцевого самоврядування
Альтернатива 3 Досягнення визначених цілей регуляторного	Відсутні	Відсутні

1	2	3
акта за допомогою іншого органу		
Альтернатива 4 Ухвалення запропонованого регуляторного акта	Забезпечення дотримання суб'єктами господарювання Правил сприятиме зменшенню кількості порушень при здійсненні торгівлі на ринках, позитивно вплине на якість обслуговування покупців, посилить контроль за організацією роботи ринків, якістю та безпекою товарів, що реалізуються на них. Мінімізація негативних наслідків: правова невизначеність у сфері торгівлі, відсутність чітких вимог до продавців, зростання осередків стихійної торгівлі, неефективність контролю, нерівні умови для суб'єктів господарювання. За інформацією, наданою керівниками ринків, на сьогодні в Кривому Розі здійснюють діяльність 649 суб'єктів господарювання, які реалізують продовольчі та непродовольчі товари, і 20 суб'єктів господарювання, що організовують ринкову торгівлю, які, відповідно до Податкового Кодексу України, сплачують податки до бюджетів усіх рівнів	Витрати пов'язані з адмініструванням регуляторного акта не передбачені; фінансування в межах витрат, передбачених бюджетом Криворізької міської територіальної громади. За інформацією адміністрацій ринків наразі здійснюється систематична діяльність 649 суб'єктів господарювання

Визначити витрати органів місцевого самоврядування в кількісному (грошовому) вигляді не є можливим, оскільки витрати, пов'язані з адмініструванням регуляторного акта, не передбачені. Запровадження єдиного підходу до роботи суб'єктів господарювання, що здійснюють торгівлю на ринках, – ухвалення регуляторного акта (альтернатива 4) дозволить підвищити ефективність контролю, зменшити адміністративне навантаження на них, а також знизити кількість звернень та скарг від громадян і суб'єктів господарювання, що здійснюють торгівлю на ринках до органів місцевого самоврядування та органів державного нагляду (контролю). Це сприятиме кращій організації торговельної діяльності в межах Криворізької міської територіальної громади.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Таблиця 3

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
1	2	3
Альтернатива 1 Залишення чинних Правил без змін	Відсутні	Можливі адміністративні витрати, пов'язані з розглядом питань у судовому порядку. Розмір судового збору, порядок його сплати, повернення та звільнення від сплати встановлюється Законом України «Про судовий збір». Відповідно до п.8 Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта витрати громадян, пов'язані з упровадженням регуляторного акта, не розраховуються
Альтернатива 2 Скасування діючого регуляторного акта	Відсутні	Безконтрольність у сфері якості та безпечності товарів, відсутність повіреного ваговимірювального обладнання порушує права споживача, що приводить до можливих втрат коштів покупцями в разі придбання неякісних товарів та отримання послуг, а також до обважування, що, у свою чергу, призводить до негативного впливу на здоров'я, безпеку, права громадян. Витрати для громадян у грошовому вимірі орієнтовні, оскільки частина з них має непрямий або нематеріальний характер і залежить від індивідуального обсягу споживання, місця торгівлі та умов реалізації товарів. Відповідно до п.8 Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта витрати громадян, пов'язані з упровадженням регуляторного акта, не розраховуються
Альтернатива 3 Досягнення визначених цілей за допомогою іншого органу	Відсутні	Відсутні
Альтернатива 4 Ухвалення запропонованого регуляторного акта	Захист прав споживачів, поліпшення їх обслуговування, упевненість, що буде придбано товар належної якості. Зростання надходжень податків і зборів від суб'єктів господарювання до бюджету Криворізької міської територіальної громади,	Відсутні

1	2	3
	що дасть можливість спрямувати додаткові надходження на виконання програм соціально-економічного розвитку. Ухвалення Правил дозволить забезпечити обов'язковий контроль харчових продуктів, що сприятиме зниженню матеріальних втрат і, у свою чергу, матиме позитивний вплив на здоров'я, безпеку, права громадян	Відповідно до п.8 Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта витрати громадян, пов'язані з упровадженням регуляторного акта, не розраховуються

Здійснити розрахунок витрат для громадян у грошовому вимірі не є доцільним, оскільки частина з них має непрямий або нематеріальний характер і залежить від індивідуального обсягу споживання, місця торгівлі та умов реалізації товарів. Проте вони виникатимуть унаслідок придбання неякісної продукції, обважування, відсутності інформації про продавця та матимуть постійний характер і супроводжуватимуться щоденними матеріальними втратами й моральними збитками та матиме негативний вплив на здоров'я, безпеку, права громадян. Ухвалення регуляторного акта (альтернатива 4) сприятиме підвищенню рівня прозорості та безпеки на ринках міста. Уникнення обважування та введення в оману споживачів також сприятиме захисту їх прав. Очікується підвищення рівня довіри споживачів до підприємців (продавців). Відповідно до п.8 Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта витрати громадян, пов'язані з упровадженням регуляторного акта, не розраховуються.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Таблиця 4

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	-	-	20*	649**	669
Питома вага групи в загальній кількості, відсотків	-	-	3	97	100

*Кількість суб'єктів господарювання, що здійснюють організацію ринкової торгівлі на території міста.

**Кількість суб'єктів господарювання, які здійснюють систематичну діяльність на ринках міста, наведено за інформацією, наданою за згодою адміністрацій ринків (листи від 14.07.2025 №2421/17, №2422/17, №24232/17, №2424/20, №2425/20, №2426/14, №2427/20, №24278/14, №2429/14), оскільки відсутні нормативно-правові акти, що зобов'язують органи державного нагляду (контролю), Головне управління статистики у Дніпропетровській області та органи місцевого самоврядування вести облік таких підприємств. Крім того, за інформацією Головного управління статистики у Дніпропетровській області від 31.07.2024 №10-11/1915-24 через військову агресію Росії проти України оприлюднення статистичної інформації призупинено на період дії воєнного стану й буде поновлено після його закінчення.

Таблиця 5

<i>Вид альтернативи</i>	<i>Вигоди</i>	<i>Витрати</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Альтернатива 1 Залишення чинних Правил без змін	Відсутні	Можливі адміністративні витрати, пов'язані з розглядом питань у судовому порядку. Мінімальні судові витрати за статтею 159 Кодексу України про адміністративні правопорушення (надалі – КУпАП) складаються із судового збору, розмір якого у 2025 році складе 0,2% від прожиткового мінімуму для працездатних осіб (3028,00 грн), установленого на 01 січня поточного року. У 2025 році судовий збір становитиме 605,60 грн. Також можуть бути витрати на правову допомогу, якщо вона залучається, та додаткові витрати на проведення експертиз, якщо вони необхідні для розгляду справи
Альтернатива 2 Скасування чинного регуляторного акта	Відсутні	Відсутність чітких Правил несе загрозу накладання штрафів органами державного нагляду (контролю) у разі порушення чинного законодавства України у сфері ринкової торгівлі для фізичних та юридичних осіб-підприємців. Згідно зі статтею 159 КУпАП порушення правил торгівлі на ринках тягне за собою адміністративну відповідальність у вигляді попередження або накладення штрафу на громадян від одного до трьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і попередження або накладення штрафу на посадових осіб – від трьох до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Неоподаткований мінімум доходів громадян у 2025 році залишається на рівні 17 грн. Мінімальний розмір штрафних санкцій при вчиненні правопорушення громадянами

1	2	3
		нами складе 17 грн X 3 = 51 грн; посадовою особою – 17 грн X 7 = 119 грн*** Скасування чинного регуляторного акта призведе до збільшення витрат часу суб'єктами господарювання для ознайомлення з нормативно-правовими актами, що регулюють діяльність у сфері ринкової торгівлі
Альтернатива 3 Досягнення визначених цілей регуляторного акта за допомогою іншого органу	Відсутні	Відсутні
Альтернатива 4 Ухвалення запропонованого регуляторного акта	Визначення порядку, норм організації і функціонування ринків; застосування рівних умов для ведення бізнесу всіма суб'єктами господарювання та громадянами на засадах дотримання вимог чинного законодавства, у тому числі конкурентного; прозорість процедури впровадження регуляторного акта; стимулювання суб'єктів господарювання до розвитку ринкової інфраструктури та інноваційних методів організації торгівлі	Створення належних умов для торгівлі та обслуговування покупців; виготовлення інформаційних стендів, табличок тощо – разові витрати, що були зроблені під час заснування об'єкта ринкової торгівлі; можливі штрафні санкції в разі порушення вимог нормативних актів; витрати на вивчення регуляторного акта: 0,083 години (час, що витрачається суб'єктами господарювання на ознайомлення з регуляторним актом) x 8 000 грн (розмір заробітної плати згідно із Законом України «Про Державний бюджет України на 2025 рік»)/160 год (кількість робочого часу за один місяць) і становлять 4,15 грн. Розрахунок витрат наведено в таблиці 2 додатка до Аналізу регуляторного впливу

*** Розрахувати точний розмір штрафних санкцій, який понесе правопорушник, не є можливим, оскільки адміністративна комісія при виконавчому комітеті районної в місті ради колегіально ухвалює рішення про накладання адміністративних стягнень з урахуванням характеру правопорушення. Скасування чинного регуляторного акта призведе до зростання кількості правопорушень, так у 2024 році складено 24 протоколи за ст. 159 КУпАП. Отже, чинне регулювання виконує стримувальну функцію, як наслідок, його скасування сприятиме збільшенню кількості порушень та ускладненню контролю.

Незважаючи на складність точного грошового розрахунку витрат для суб'єктів господарювання, витрати на штрафні санкції та правову допомогу матимуть регулярний і

систематичний характер, що підтверджує необхідність ухвалення регуляторного акта та вибору альтернативи 4, адже створення рівних умов для ведення діяльності дозволить уникнути недобросовісної конкуренції. Упорядкування вимог до торгівлі сприятиме зменшенню ризиків виникнення конфліктних ситуацій, судових спорів та витрат на юридичний супровід. Упровадження чітких прозорих Правил може позитивно вплинути на ділову репутацію підприємців та сприяти залученню більшої кількості споживачів. Витрати наведені в таблиці 2 додатка до Аналізу регуляторного впливу.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання великого й середнього підприємництва не здійснювалася, оскільки відповідно до таблиці 4 Аналізу регуляторного впливу регулювання поширюється на малих та мікрособ'єктів господарювання.

Примітка. Порівнявши альтернативи та вигоди як для органів самоврядування, так і для продавців, можна стверджувати, що досягнення цілей з найменшими витратами для суб'єктів господарювання, громадян та органів місцевого самоврядування можливе при ухваленні нового регуляторного акта – рішення міської ради. Отже прийнятною є альтернатива 4. Це дозволить зменшити: фінансове навантаження як для суб'єктів господарювання, так і для громадян на можливі витрати на судові розгляди та правову допомогу; втрати споживачів унаслідок обважування, відсутності інформації про продавця, лікування після споживання небезпечних товарів без проходження ветеринарно-лабораторного контролю; витрати в довгостроковій перспективі. Ураховуючи обсяг потенційних витрат при відсутності регулювання, перевагу надано альтернативі 4 (Ухвалення запропонованого регуляторного акта).

Оцінка впливу регуляторного акта на конкуренцію в рамках проведення аналізу регуляторного впливу

Ураховуючи рекомендації Державної регуляторної служби України від 30 листопада 2017 року, шляхом анкетування суб'єктів господарювання відповідно до Наказу Антимонопольного комітету України від 14 листопада 2017 року №117 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо оцінки впливу нормативно-правових актів та проектів актів на конкуренцію» оцінку потенційного впливу проекту регуляторного акта на конкуренцію здійснено шляхом аналізу відповідей на питання контрольного переліку.

Таблиця 6

Категорія впливу	Відповідь
1	2
А. Обмежує кількість або звужує коло постачальників. Такий наслідок може настати, якщо регуляторна пропозиція:	Ні
1. Надає суб'єкту господарювання виключні права на поставку товарів чи послуг	Ні
2. Запроваджує режим ліцензування, надання дозволу або погодження підприємницької діяльності з органами влади	Ні
3. Обмежує здатність окремих категорій підприємців постачати товари чи надавати послуги (звужує коло учасників ринку)	Ні
4. Значно підвищує вартість входження в ринок або виходу з нього	Ні
5. Створює географічний бар'єр для постачання товарів, виконання робіт, надання послуг або інвестицій	Ні
Б. Обмежує здатність постачальників конкурувати. Такий наслідок може настати, якщо регуляторна пропозиція:	Ні
1. Обмежує здатність підприємців визначати ціни на товари та послуги	Ні
2. Обмежує можливість постачальників рекламувати або здійснювати маркетинг товарів чи послуг	Ні

<i>1</i>	<i>2</i>
3. Установлює стандарти якості, що надають необґрунтовану перевагу окремим постачальникам порівняно з іншими, або стандарти вищого рівня якості, ніж той, який обрали б окремі достатньо поінформовані споживачі	Ні
4. Суттєво збільшує витрати окремих суб'єктів підприємств порівняно з іншими (зокрема внаслідок дискримінаційного ставлення до діючих та нових учасників ринку)	Ні
В. Зменшує мотивацію постачальників до активної конкуренції. Такий наслідок може настати, якщо регуляторна пропозиція:	Ні
1. Запроваджує режим саморегулювання або спільного регулювання	Ні
2. Вимагає або заохочує публікувати інформацію про обсяги виробництва чи реалізацію, ціни та витрати підприємств	Ні
Г. Обмежує вибір та доступ споживачів до необхідної інформації. Такий наслідок може настати, якщо регуляторна пропозиція:	Ні
1. Обмежує здатність споживачів вирішувати в кого купувати товар	Ні
2. Знижує мобільність споживачів унаслідок підвищення прямих або непрямих витрат на заміну постачальника	Ні
3. Суттєво обмежує чи змінює інформацію, необхідну для ухвалення раціонального рішення щодо придбання чи продажу товарів	Ні

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Оцінка ступеня досягнення визначених цілей визначається за чотирибальною системою, де:

4 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті повною мірою (проблема більше існувати не буде);

3 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть);

2 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті частково (проблема значно зменшиться, деякі важливі та критичні її аспекти проблеми залишаться невирішеними);

1 – цілі прийняття регуляторного акта, які не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати).

Таблиця 7

<i>Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)</i>	<i>Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)</i>	<i>Коментарі щодо присвоєння відповідного бала</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Альтернатива 1 Залишення чинних Правил без змін	2	Проблема продовжує існувати, що не повною мірою відповідає чинному законодавству. У разі невнесення змін та невикладення Правил у новій редакції, цілі не будуть досягнуті. Чинні Правила не враховують нормативно-правові акти, що регламентують діяльність ринків та суб'єктів господарювання. Цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті частково (проблема значно зменшиться, деякі важливі та критичні її аспекти залишаться невирішеними)

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Альтернатива 2 Скасування чинного регуляторного акта	1	Зазначений спосіб не може бути прийнятим, оскільки не буде визначено механізм роботи ринків, не здійснюватиметься належний контроль за організацією їх роботи, якістю та безпечністю товарів, що реалізуються на ринках. Така ситуація матиме негативні наслідки для органів місцевого самоврядування, мешканців міста та суб'єктів господарювання, які здійснюють торговельну діяльність на ринках. Цілі прийняття регуляторного акта, не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати)
Альтернатива 3 Досягнення визначених цілей регуляторного акта за допомогою іншого органу	1	Право встановлювати Правила відповідно до чинного законодавства належить міській раді, що встановлює їх шляхом ухвалення відповідного рішення. Цілі прийняття регуляторного акта не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати)
Альтернатива 4 Ухвалення запропонованого регуляторного акта	3	Цілі ухвалення регуляторного акта будуть досягнуті майже повною мірою: приведення змісту Правил до вимог чинного законодавства; виконання наданих повноважень органами місцевого самоврядування; упорядкування відносин між органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання та громадянами, які здійснюють діяльність на ринках м. Кривого Рогу; визначення основних прав та обов'язків адміністрацій ринків, суб'єктів господарювання; установалення єдиних прозорих Правил для всіх учасників ринкової торгівлі; захист прав споживачів. Цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть)

Таблиця 8

<i>Рейтинг результативності</i>	<i>Вигоди (підсумок)</i>	<i>Витрати (підсумок)</i>	<i>Обґрунтування відповідного місця альтернативи в рейтингу</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Альтернатива 4 Ухвалення запропонованого регуляторного акта	Забезпечення дотримання суб'єктами господарювання Правил сприятиме зменшенню кількості порушень при здійсненні торгівлі на ринках,	Відсутні. Витрати для органів місцевого самоврядування пов'язані з адмініструванням регуляторного акта, не передбачені; фінансування в межах витрат, передбачених бюджетом Криворізької міської територіальної громади. За інформацією адміністрацій	Прийняття регуляторного акта створить належні умови для торгівлі та обслуговування споживачів, будуть установлені чіткі вимоги відпо-

1	2	3	4
	позитивно вплине на якість обслуговування покупців, посилить контроль за організацією роботи ринків, якістю та безпекою товарів, що реалізуються на ринках, сприятиме зростанню надходжень до бюджету Криворізької міської територіальної громади (податків і зборів), що дасть можливість реалізовувати міські цільові програми	ринків наразі здійснюється систематична діяльність 649 суб'єктів господарювання	відно до змін у чинному законодавстві щодо організації роботи ринків. Цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті майже повною мірою
Альтернатива 1 Залишення чинних Правил без змін	Відсутні	У зв'язку з неповною відповідністю дічих Правил нормам чинного законодавства можливі адміністративні витрати для громадян та суб'єктів господарювання, що здійснюють торгівельну діяльність, пов'язані з розглядом питань у судовому порядку органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання та громадянами. Невиконання Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» може мати суттєві наслідки для громад та держави (органи місцевого самоврядування). Це може призвести до порушення прав громадян, неефективного управління, корупції та підриву довіри до органів місцевого самоврядування. Відповідальність за невиконання Закону може бути як адміністративною, так і кримінальною, залежно від характеру порушення, оскільки встановлення правил торгівлі на ринках належить виклю-	Цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті частково (проблема значно зменшиться, деякі важливі та критичні її аспекти залишаться не вирішеними)

1	2	3	4
		чено до компетенції сільських, селищних та міських рад (ст. 26 п. 44 Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»). Витрати на реалізацію чинних Правил не передбачають створення нового органу, фінансування відбувається в межах бюджетних асигнувань	
Альтернатива 2 Скасування чинного регуляторного акта	Відсутні	Відсутність чітких Правил несе загрозу накладання штрафів від органів державного нагляду (контролю) у разі порушення законодавства щодо організації та функціонування ринків для фізичних і юридичних осіб-підприємців. Безконтрольність у сфері якості та безпечності товарів, відсутність повіреного ваго-вимірювального обладнання порушують права споживача, що приводить до можливих втрат у разі придбання неякісних товарів та неправильної їх ваги. Відсутність Правил не сприятиме отриманню повноцінних якісних своєчасних послуг, не забезпечить якість і безпеку продукції, що реалізується на ринках. Це матиме негативний вплив на діяльність органів місцевого самоврядування, оскільки призведе до втрати нормативного регулювання у сфері організації та впорядкування ринкової торгівлі; унеможливить ефективний контроль та створить передумови для зростання порушень у сфері підприємницької діяльності (функціонування осередків стихійної торгівлі, порушення гігієнічних вимог, недотримання режиму роботи). Відсутність чіткого регулювання може спричинити непорозуміння між продав-	Не вирішує проблеми, не сприяє якісному обслуговуванню покупців, не забезпечить належну якість і безпеку продукції, що реалізується на ринках м. Кривого Рогу. Відсутність чітких Правил для фізичних та юридичних осіб-підприємців несе загрозу накладання штрафів. Цілі не досягнуті

1	2	3	4
		цями, покупцями та органами місцевого самоврядування	
Альтернатива 3 Досягнення визначених цілей регуляторного акта за допомогою іншого органу	Відсутні	Відсутні	Не відповідає нормам чинного законодавства. Право встановлювати та визначати Правила відповідно до чинного законодавства належить міській раді, що встановлює їх шляхом ухвалення відповідного рішення. Цілі не досягнуті

Таблиця 9

<i>Рейтинг</i>	<i>Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи</i>	<i>Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта</i>
1	2	3
Альтернатива 4 Ухвалення запропонованого регуляторного акта	Упорядкування ринкових відносин, контроль за організацією роботи ринків, посилення контролю за якістю та безпекою товарів, що реалізуються на ринках, зростання надходжень податків і зборів до бюджету Криворізької міської територіальної громади від суб'єктів господарювання, що дає можливість реалізовувати міські цільові програми	У разі виникнення змін у чинному законодавстві, необхідно здійснити перегляд регуляторного акта
Альтернатива 1 Залишення чинних Правил без змін	Невідповідність змінам у чинному законодавстві. Наявні Правила не повною мірою відповідають чинному законодавстві	Застосування штрафних санкцій за невиконання чинного законодавства у сфері ринкової торгівлі Головним управлінням Держпродспоживслужби в Дніпропетровській області
Альтернатива 2 Скасування чинного регуляторного акта	Не відповідає нормам чинного законодавства. Не враховує потреб громадян міста та повноважень органів місцевого самоврядування щодо встановлення Правил	X

1	2	3
Альтернатива 3 Досягнення визначених цілей за допомогою іншого органу	Не відповідає нормам чинного законодавства	X

Відповідно до додатка 1, розділу III до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, передбаченої Постановою №308, визначено не менше двох альтернативних способів досягнення цілей та стисло їх описано.

При оцінці зазначених альтернатив перевага надана альтернативі 4. У разі ухвалення регуляторного акта, рівень можливості досягнення передбачених цілей є високим, оскільки й органам місцевого самоврядування, і суб'єктам господарювання, і громаді важливо мати чіткі актуалізовані Правила. Їх дотримання мінімізує застосування штрафних санкцій від контролюючих органів, сприятиме зниженню матеріальних втрат, що, у свою чергу, матиме позитивний вплив на здоров'я, безпеку та права громадян.

Усі сторони впливу зацікавлені в ухваленні регуляторного акта – рішення міської ради «Про затвердження Правил торгівлі на ринках м. Кривого Рогу».

Цей регуляторний акт мотивує продавців на ринку виконувати встановлені вимоги Правил та надавати якісні послуги, продавати якісні безпечні товари покупцям, що збільшить їх кількість, і, як наслідок, забезпечить приріст товарообігу як самого підприємця, так і ринку.

Реалізація регуляторного акта не потребує додаткових матеріальних і фінансових витрат з бюджету Криворізької міської територіальної громади.

Ризики зовнішніх чинників, що можуть впливати на дію регуляторного акта, можуть бути: політичні (зміна законодавства на національному рівні, військові дії чи загроза безпеці, зміна урядових пріоритетів), економічні (інфляція та зростання цін на товари і послуги, зниження купівельної спроможності населення), соціальні (зміна споживчих звичок), правові (нечітке або суперечливе формулювання норм). Указані фактори можуть призвести до внесення змін до законодавства України у сфері регулювання ринкових відносин, у свою чергу це призведе до внесення змін до регуляторного акта – рішення міської ради.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Для розв'язання визначеної проблеми пропонується ухвалити актуалізовані у відповідності до вимог чинного законодавства України Правила, у яких чітко визначено вимоги до організації роботи ринків та уточнено особливості реалізації продовольчих і непродовольчих товарів, обов'язки продавців під час здійснення діяльності на ринках, оформлення їх робочого місця. На ринку мають бути необхідні документи згідно з вимогами законодавства України, лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи (для агропродовольчих ринків). Упровадження цих норм створить умови для покращення обслуговування споживачів за рахунок приведення діяльності ринків у відповідність до Правил та вимог чинного законодавства. Реалізація регуляторного акта сприятиме мінімізації кількості порушень, що, у свою чергу, позитивно вплине на якість торгівельного обслуговування, дозволить забезпечити обов'язковий контроль харчових продуктів, що сприятиме зниженню матеріальних втрат, що, у свою чергу, матиме позитивний вплив на здоров'я, безпеку та права громадян.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Ухвалення регуляторного акта забезпечить достатні умови для реалізації прав та виконання обов'язків суб'єктами у сфері ринкової торгівлі. На дію регуляторного акта

можуть вплинути зміни вимог чинного законодавства України у сфері ринкової торгівлі.

Досягнення визначених цілей регуляторного акта забезпечується виконанням суб'єктами господарювання, посадовими особами органів місцевого самоврядування вимог запропонованого регуляторного акта.

Рациональне обґрунтоване регулювання з цих питань дозволить забезпечити виконання всіма суб'єктами господарювання у сфері ринкової торгівлі вимог, запропонованих Правилами. Позитивний вплив від виконання будуть відчувати як органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання, так і мешканці міста в частині захисту прав споживачів. Позитивно на дію регуляторного акта може вплинути добросовісна конкуренція серед суб'єктів господарювання, які торгують на ринках, що сприятиме підвищенню якості та безпеки товарів, матиме позитивний вплив на здоров'я, безпеку та права громадян.

Розрахунок витрат на одного суб'єкта великого й середнього підприємництва відповідно до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта не проводився, оскільки проєкт не впливає на цей сегмент бізнесу.

Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання (додаток 1, Тест малого підприємництва М-тест) відповідно до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта виконано (додаток).

Сумарні витрати на виконання запланованого регулювання (прямі та адміністративні витрати) для суб'єктів господарювання, які організовують ринкову торгівлю на території міста (20) та які здійснюють постійну підприємницьку діяльність на них (649), на яких буде поширено регулювання, складе 29 828,85 грн, а за 5 років – 149 144,25 грн.

Розрахунок витрат на виконання вимог акта виконавчих органів міської ради не проводився, оскільки реалізація запроваджень регуляторного акта не потребує додаткових матеріальних та фінансових витрат з бюджету Криворізької міської територіальної громади (без створення нових структурних підрозділів). Адміністрування регуляторного акта буде здійснюватися в межах повноважень органів місцевого самоврядування та органів державного нагляду (контролю).

Усі інші обов'язкові платежі здійснюватимуться в межах, установлених чинним законодавством, та не стосуються додаткових витрат, пов'язаних з виконанням регуляторного акта.

Оцінка вигод та витрат відображена в розділі III «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей».

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Регуляторний акт діятиме до ухвалення нового регуляторного акта або втрати ним чинності. Термін набуття чинності (відповідно до вимог чинного законодавства) можливість реалізовувати міські цільові програми після його офіційного оприлюднення.

Зазначений регуляторний акт може бути змінений за підсумками аналізу відстеження його результативності, або у зв'язку зі змінами законодавства.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Таблиця 10

№ п/ п	Показники результативності	Прогнозований показник	2025 рік	2026 рік	2027 рік	2028 рік	2029 рік
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Розмір надходжень до бюджету Криворізької міської територіальної громади від сплати	Розмір надходжень до бюджету міської Криворізької територіальної громади залежить від коштів, сплачених	46,0	51,0	54,0	57,0	60,0

1	2	3	4	5	6	7	8
	податків, зборів та інших обов'язкових платежів	суб'єктами господарювання малого підприємництва, на яких буде поширено регулювання, млн грн					
2	Кількість суб'єктів господарювання, які організовують ринкову торгівлю на території міста, та які здійснюють систематичну підприємницьку діяльність на них	Точну кількість суб'єктів господарювання визначити неможливо у зв'язку з воєнним станом та нестабільною ситуацією в країні. Припинення діяльності через воєнні дії або економічні труднощі можуть значно впливати на актуальні дані****	669	669	669	669	669
3	Кількість перевірок ринків органами державного нагляду (контролю)	Після завершення воєнного стану, коли мораторій на перевірки буде скасовано, органи державного нагляду (контролю), ймовірно, зможуть відновити проведення перевірок у звичному режимі	10	10	10	10	10
4	Кількість звернень до виконкому Криворізької міської ради від суб'єктів господарювання та споживачів щодо організації ринкової торгівлі	Кількість звернень буде змінюватися в залежності від сезонності та змін у законодавстві	15	13	13	10	10
5	Рівень поінформованості суб'єктів господарювання з основних положень акта	Високий. Опубліковано в друкованих медіа, розміщено на офіційному вебсайті Криворізької міської ради та її виконавчого комітету в мережі «Інтернет» та на Єдиному державному порталі відкритих даних (data.gov.ua)	Високий	Високий	Високий	Високий	Високий
6	Розмір коштів і час, що витратяться суб'єктами господарювання підприємцями, пов'язаними з виконанням вимог регуля-	0,083 години (час, який витрачається суб'єктами господарювання на ознайомлення з регуляторним актом) x 8 000 грн (розмір заробітної плати згідно із	4,15 грн	Розмір часу буде сталим. Розмір коштів може змінюватися в залежності від змін розміру мінімальної заробітної плати. Розрахунки витрат наведено в додатку до аналізу регуляторного впливу проекту			

1	2	3	4	5	6	7	8
	торного акта	Законом України «Про Державний бюджет України на 2025 рік») / 160 год (кількість робочого часу за один місяць)		регуляторного акта – рішення міської ради «Про затвердження Правил торгівлі на ринках м. Кривого Рогу»			

*****Примітка. Кількість суб'єктів господарювання, які здійснюють систематичну діяльність на ринках міста, наведена за інформацією, наданою за згодою адміністрацій ринків (листи від 14.07.2025 №2421/17, №2422/17, №24232/17, №2424/20, №2425/20, №2426/14, №2427/20, №24278/14, №2429/14), оскільки відсутні нормативно-правові акти, що зобов'язують органи державного нагляду (контролю), Головне управління статистики у Дніпропетровській області та органи місцевого самоврядування вести облік таких підприємств. Крім того за інформацією Головного управління статистики у Дніпропетровській області від 31.07.2024 №10-11/1915-24 через військову агресію Росії проти України оприлюднення статистичної інформації призупинено на період дії воєнного стану й буде поновлено після його закінчення.*

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності дії акта буде здійснюватися:

у терміни, визначені Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» та відповідно до Постанови №308, зі змінами:

базове відстеження буде проводитися за статистичними показниками через 6 місяців з моменту набуття чинності регуляторним актом;

повторне відстеження – через рік після набуття чинності регуляторним актом за статистичними показниками з метою оцінки ступеня досягнення визначених ним цілей;

періодичні відстеження будуть проводитися раз на кожні наступні 3 роки, починаючи з дня закінчення заходів щодо повторного відстеження результативності дії регуляторного акта за статистичними показниками.

Відстеження результативності акта буде здійснюватися відповідальним за підготовку – управлінням розвитку підприємництва виконкому Криворізької міської ради шляхом аналізу статистичних даних щодо динаміки надходжень до бюджету Криворізької територіальної громади від сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів, кількості суб'єктів господарювання, що здійснюють підприємницьку діяльність на територіях ринків міста, звернень від суб'єктів господарювання та споживачів щодо організації ринкової торгівлі, постійного моніторингу легалізації найманих працівників та результатів перевірок ринків органами державного нагляду (контролю).

Таким чином, проект регуляторного акта – проект рішення міської ради «Про затвердження Правил торгівлі на ринках м. Кривого Рогу» відповідає усім принципам державної регуляторної політики встановленим статтею 8 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

3. Узагальнений висновок

Постійна комісія з питань планування бюджету, економіки та регуляторної політики, керуючись Регламентом міської ради за підсумками розгляду вважає, що проект регуляторного акта – рішення Криворізької міської ради «Про затвердження Правил торгівлі на ринках м. Кривого Рогу» та аналіз його регуляторного впливу відповідають вимогам статей 4, 8 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» за принципами: доцільність, адекватність ефективність, збалансованість, передбачуваність, прозорість та врахування громадської думки. Аналіз

регуляторного впливу підготовлено відповідно до ст.8 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» з урахуванням вимог постанови Кабінету Міністрів України від 16.12.2016 №1151 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 р. №308».

*Заступник голови відповідальної комісії –
постійної комісії Криворізької
міської ради з питань планування
бюджету, економіки та регуляторної
політики, депутат міської ради*

Тетяна МАЛИХІНА